

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előzetesétér helyben, hasznos hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hétre . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előzetesétér át vidékre, postán küldve
Egész évre . . . 15.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor
Félévre . . . 9.- kor. Egy hétre . . . 1.50 kor
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A függetlenségi párt programja.

Debreczen, okt. 30.

Távol legyen tőlünk még a gondolata is annak, hogy az ez idő szerinti békés egyetértésben, sőt fegyverbarátságban levő ellenzéki pártok köze éket akarnánk verni, de még sem hagyhatunk megjegyzés nélkül olyan meg-megújuló sajnós jelenségeket, amelyek a függetlenségi eszmének már is ártanak s ha tovább folytatódnak, még nagy kárára lehetnek.

Értjük ez alatt azokat az el- vagy kiszólásokat, amelyeket épen nem lehet nyelvbotlásoknak neveznünk, amelyek bizonyos megállapodott gondolatoknak az elárulói.

Tapasztaltuk a véderő vita során, bár még kevés ellenzéki szónoklat hangzott el, hogy egyik-másik, magát 48-asnak nevező képviselő, ha egyébként szép és tartalmas beszédet mondott is, de talán önkénytelenül úgy nyilatkozott, hogy mi nem akarjuk az Ausztriától való elszakadást.

Legközelebb Mezőssy Béla volt földművelésügyi államtitkár tett ilyenforma nyilatkozatot: «Minket azzal akarnak gyanúsítani smintegy denúciálni bennünket vele, hogy mi meg akarjuk szakítani az Ausztriával való közössé-

get, holott mi csak arra törekszünk, hogy a paritás a közös intézményekben teljesen kidomborodjék».

Ez lehet ellenzéki beszéd, lehet még hazafias beszéd is, csak egy nem lehet: függetlenségi beszéd s mint ilyen egyáltalában nem illik függetlenségi képviselő szájába.

Az ilyen beszédből a koalíció rontó hatása és ize érzik ki. A koalíció idejében nem alap nélkül vádoltak sok képviselőt ál-48-assággal. Bizony csunya és perverz szerelmi viszonyt is folytattak akkor a függetlenségieknek nevezettek közül a közönséges cifra dámával. Akkor hájban ilyenforma elnevezését is hallottuk a pártnak: «Császári és királyi kizárólagosan szabadalmazott közönséges függetlenségii és 48-as párt».

Szerencsére a duhaj idők elmúltak, a legények kivonultak a közönséges örömtanyákról, a mámornak tehát vége volna, azonban mit jelentenek mégis a félig-meddig katzenjammeres, de a közönséges alapon nyugvó kormányképességet mégis visszabugó nyugdélcelések?

Hej, egyszer volt Budán nemcsak kutya-vásár, de kikapcsoló vásár is. Ez az egy is tütött olyan csorbát a nemzet erején, hogy kell száz esztendő a kiköszörüléséhez.

Soháse ábrándozzunk mi kormányképesség-

ról s annál kevésbbé igyekezzünk a programunkba holmi közönséges lehetőségeket belemagyarázni.

Non sens ez kérem.

Vagy függetlenségi az ember, vagy nem az. Ha függetlenségi, akkor-tartsa szem előtt a függetlenségi párt programját és soha egy pillanatra se feledkezzék el annak egyetlen pontjáról se.

Ha pedig gondolatban már megbarátkozott a közönséges állapotokkal s azt hiszi, hogy Magyarországon semmi másként nem is mehet, akkor ne nevezze magát többé függetlenséginek s lépjen ki a pártból.

Mert ne árnunk se egymást, se a népet. Beszéljünk és viselkedjünk nyiltan.

Hogy pedig a különféle bizarr és a közös ügyet legyezgető nyilatkozatoknak egyszerű-smindenkorra vége szakadjon, jó lenne a függetlenségi pártnak a programját, mely 1874-ben állapított meg, az országos függetlenségi pártok nyilt ülésén felolvasatni. Nem revidiálás végett, Isten ments, hanem azért, hogy hadd csengjen a fülebe az a maga evangéliumi tisztaságában minden honatyának.

Némelyik különben közülök tán nem is ismeri alaposan, különben aligha történhetnék meg az a furcsaság, ami itt-ott felüti a fejét, hogy t. i. függetlenségi képviselő a saját nyilt kijelentése

Egy csók emléke.

Írta: Nagy Albert.

«A mikor Jókai gyűjtögette a természeti adatokat az «Egy az Isten» című regényéhez, előtött volt Tordára is, hogy innen kiindulva megnézzék a híres «tordai-hasadékot». Szerencsés valék én is tagja lehetni annak a társaságnak, amely hivatva volt e hasadékot Jókainak bemutatni. Szép nyári reggel, amikor a hajnal még alig kezdte pirosra festeni fűzsa ujjaival az eget, indultunk el Tordáról több fogatokon.

Soha szebb és kacagóbb reggelre nem emlékszem, mint a milyen az volt. Rövid ideig tartó utazás után, felérkeztünk egy magaslatra, a honnan már — meglepő hatást gyakorolva — feltűnt a hatalmas méretekkkel bíró «tordai-hasadék, ahol kételyét fejezte ki Jókai, hogy a hegyi meredek uton a hasadék aljába szekerekkel lemenni lehessen. Egy ilyen nyaktörő uton szekérral lemenni: istenkísértésnek tűnt fel Jókai előtt, bár ha egy szép asszonnyal ülven egy kocsiiban, idáig is «Isten kísért» — hiszen költőnk írta volt a következő regényt: «Asszonyt kísért, Isten kísért» — de itten a meredek hegyi uton mégis csak gyalog kísérte az asszonyt és nem kocsiin.

Lejutva az aljba, akkor tűnt fel aztán igazi nagyszerűségében a hasadék; annyira alant voltunk, hogy a hasadék egy magasan kiálló sziklacsúcsát a nap fényugara egészen pirosra festette mtti, az aljban még látjuk félhomály küz-

ködését a hegység egyes lankásabb részén belopódzott fényugárral.

S megkezdődött a sziklahasadékba való behatolás, mely sokkal nehezebb volt akkor, mint most; mert akkor még nem vezetett volt keresztül a hasadékon könnyen járható gyalog ösvény, mint most.

A hasadékban egy meglehetősen nagy patak folyván keresztül, némely helyt csak deszkák alkalmazásával történhetett meg a tovább hatolás; de mégis csak eljutottunk az u. n. «Balika várhoz», ahova felhatolva Jókai itt is megnézett mindent, különösen a régi tüzhely még akkor is meglevő nyomainak látása indította őt az édes családi tüzhely iránti meleg nyilatkozatra.

Leszállva a barlangból az aljba: elhatározottat: fölmenni a meredek hegyoldalra ki a tetőre. S kezdetét vette a barlangtól nem távol baloldali oldalon a tordai hasadék tetejére való felhatolás. Ilyen fárasztó utazást bizony Jókai sem tett meg addig; s bizony nem hiszem, hogy csak a derült humor nyilvánult volna meg ama szavaiban, amelyeket költőnk a vele lépést tartó unitárius paphoz (Albert János) intézett volt: «menjünk csak még egy kicsit, papom, mert nemsokára menyországba érkeztünk s ott majd kinyugosozunk magunkat.» (Most már mind a ketten menyországban vannak.)

Mielőtt a tetőre érkeztünk volna, ahonnan — tiszta idő lévén — oly elragadóan fontos kilátás tárul fel előttünk — alkalma volt Jókainak érdeklődéssel szemlélni azt a vidéket is,

(amelyet a három Peterd, s a háttérben már nem messze a kezdődő tavas és a kéklő szikla hegységek közül magasan kiemelkedő torockói «Székelykő» — látkepe nyugt — ez a szemlélődés aztán a komoly figyelemnek adván helyet, amidőn hallotta, hogy amott szinte a jordai hasadék végénél egy meglehetősen sima térségen fekvő román községet (Magyar Peterd) nem is olyan régen még egészen magyarok lakták; volt templomjuk is, míg most már egy-két magyar család kivételével a község egész lakossága román — a magyar templom is elporlott az idő «vaskos lábnyomától».

A hegymászás szinte négy óráig tartott. S mekkora nagy volt a meglepetés, amely a tordai hasadék tetején Jókaira várt! Már a tetőn egy rögtönözve épített sátor állott, lobogókkal feldiszítve, amelyben a hosszú hegymászásban kifáradott költőt egy dusan felterített asztal várta — tordai pogácsával, kofapecsenyével stb. s a mi fő vonzerőt gyakorolt: tordai jó borral.

Jókai tordai hasadéki utjának híre a szomszédos községekben is elterjedvén, nem volt meglepő, amikor — az asztalhoz lévén már letelepedve az egész társaság — innen is, onnan is, onnan is gyülekezni láttuk a románok egy kis részét: oláh legényeket, szépen kiöltözött leányokat (kike njeőkainak is megakadt mindig csak a szépet kereső szeme) és asszonyokat. Megvallom: eszembe jutott ezen dolgot látva nagy része egy akkor még létező kápolnába

Simkovits Sándor

műkertésznél

élő és műkoszorúk nagy választékban
legolcsóbban a Kossuth-utcai virágpiacon és a
Széchenyi-kertü telepen kapható. Telefon 502

szerint nem barátja az általános, egyenlő, és titkos választójognak, ellenben barátja a virilizmusnak.

Nem ártana az sem, ha a lapok egész terjedelmében közölnék a függetlenségi párt programját. Hadd látná, hadd tudná, hadd ismerné meg a mai generáció is szerzte az országban.

Akkor hamarabb ítéletet tudna hozni a választópolgár is s jobban el tudná dönteni, hogy mire adja a szavazatát.

De jó lenne a párt programjának elővétele és szövegét már csak azért is, hogy hátha elősegítené a kettéváló függetlenségi párt egységét. Mert hiszen a program elővétele, lehetetlen, hogy mindegyik árnyalat azt ne mondaná: ez az én programom. S ha ez így lenne, pedig másként nem lehetne, akkor az egyesülésnek természetesen be kellene következnie.

Hogy pedig ez milyen nyereséget jelentene a mostani kritikus helyzetben erre a szerencsétlen nemzetre nézve, azt nem is kell magyarázgatnunk.

Elő tehát azzal a programmal s tartsa magát ahhoz minden párttag, honatya és nem honatya egyaránt.

Simon István.

Az osztrák kormányválság. Bécsi tudósítónk jelenti: Báró Gautsch osztrák miniszterelnök tegnap délután külön kihallgatáson jelent meg a király előtt és benyújtotta a kabinet lemondását. A király elfogadta a lemondást, egyben újabb kormányalakításra adott megbízást Gautschnak. Az új kormányban Gautschon kívül a régi tagok közül csak Stürgkh közoktatási, Hohenburger igazságügyi és Georgi honvédelmi miniszterek maradnak meg.

a különbség a múlt és jelen között; a múltban (1848-49) itt ezen a helyen, amely Monostéria nevet visel, gyűlt össze a románság egy — romlását s bosszút esküdve a magyarok ellen — s most a jelenben, talán annak a múltban bosszus románság maradványa, a magyar költő híre által indítva fel jön de a Monostériára, hogy ezzel tiszteletét mutassa be a költőnek, akiben a magyar nemzet törekvései, vágyai, aspirációi oly fényes kinyilatkoztatást nyertek...

Jól esett Jókainak ez a tiszteletadás nagyon, talán még jobban, mint az étel, a melyből azonban bőven kivette ő is a maga részét. És azt hiszem, hogy a múlt édes emlékei is — felmerülvén azok lelkében — nagyban hozzájárulhattak ahhoz a magas fokú lelkesedéshez, amely a tordai hasadék tetején elhangzott egy pohárköszöntés alkalmával szívében oly magas lángra gyúlt; mert a pohárköszöntésre felállított Jókai és mondott ő is pohárköszöntőt olyant, amelynek minden szavából a valódi érzés melege sugárzott ki; amelynek minden egyes szavában eszme eszmét követett.

Bele volt foglalva a beszédében a tordai hasadék hasonlatképpen a magyar alkotmány visszaállítása előtti állapotokról, a mkor Erdély és Magyarország ketté volt válva, — bele volt foglalva a gyönyörű beszédben a tordai hasadék tetejére feljött kis román népcsoport stb.

Nem csoda, ha Jókai beszédét zajos éljenzés követte, amelyre élénk viszhangként felelt vissza a románok «szetreaszke» felkiáltása.

Társaságunk, — bevégződve a fényes lakoma — ismét utra készen állott, a tordai hasa-

Országgyűlés. Kabós Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést. Bemutatja Kolozsvár és Ungvármegye feliratát az általános, titkos választójog érdekében és Sáros-, Abauj-tornamegyé kérvényét a sajtószabadság biztosításáért.

Bikádi Antal a két első felirat novautalása tekintetében az elnöki indítvánnyal szemben ellenindítványt tesz.

Elnök jelenti, hogy husznál többen névszerinti szavazást kérnek Kolozsvár és Ungvármegye kérvényére s a szavazásna kholnapra való halasztását indítványozzák.

Sorra kerültek a méra halasztott névszerinti szavazások.

A bajai népgyűlés.

Justh Gyula nyilatkozatai.

Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke vasárnap a Választójog Országos Szövetségével és a szociáldemokrata párttal karöltve rendezett bajai népgyűlésen vett részt, hogy a katonai javaslatok ellen és az általános, egyenlő és titkos választói jog érdekében szót emeljen. Társaságában leutazott a gyűlésre Lovász Márton a függetlenségi és 48-as párt, Pozsgay Miklós a 48-as függetlenségi Kossuth-párt, Bokányi Dezső a szociáldemokrata párt és dr. Bartha Imre a Választójog Országos Szövetségének képviselője.

A népgyűlést délután két órakor tartották meg a Szeni István-téren. Mintegy 6000 ember jelent meg a népgyűlésen, köztük a szabadkai, bácsalmási, bácsbokodi, bikityi, bácsmadarasi, sükösi, hajszentistváni, szeremlei, csávolyi, garai, vaskuti, bátmonostorni, regőcei, dunaszekesi és dunakeceli küldöttségek. Jegyzője Fehérvári Dezső dr. Nyiráthy János elnöki megnyitója után

dék tetéről leszállani az aljba, amely sokkal társaságosabb volt a fölmenetelnél.

Amikor azután a szikla oldalán, itt-ott kőves helyeken, amott már meglehetősen erdőség között leérkeztünk kiindulási helyünkre, bizony a nap már el volt rejtőzködve, a sziklahegység mögé, csak egyes magasan kiálló sziklacucok láttunk megaranyozva, sugarai által; míg ott, hol mi voltunk — a hűsítő malmok egyikénél — már az esti szürkület kezdette reáereszteni leplét a nemrég még derű tárgyakra s az alkonyat rózsaszínű világa, mintha az ég utolsó álma volna, már ott rezgett az ég boltozatán.

De ez az eltávozás a napnak mitőlünk nem akadályozta társaságunkat, a mely éppen is megszorodott, hogy az üde zöld pázsitra le ne telepedjék. És az a lakoma, az a vigáság, amely a tordai hasadék tetején kezdődött el, itt az aljban, egy zakatoló malomhoz tartozó fűzesben nyert betetőzést.

S e betetőzésnek volt egy örökre emlékezetes és meghatározó momentuma, a mikor Jókai a szívet eltöltött mély emberszeretet érzése által indítva, fölkel a pázsitos földről s megkezdve körsétáját — társaságunk minden egyes tagját megcsókolta, amely csóknak a «mézét» én még most is érzem...

E rövid megemlékezés pedig képviselje részéről azt a szerény ciprus ágat, amelyet halottak napján Jókai Mór halhatatlan költőnk, még emlékoszloppal meg nem jelölt sírhalmára teszek le.

Justh Gyula lépett a szószékre. Percekig tartó éljenzés és taps fogadta Justh Gyulát a szószékre léptekor és az ováció csillapultával a következő beszédet mondta. Bevezető szavak után így folytatta:

— Mondják a mi ellenfeink, hogy a közvélemény ellenünk van. Am jönnek azok az urak mi velünk, jönnek és nézzenek szét, amikor az egész országban mindenütt megjelenve, a lelkesedésnek olyan óriási mérvével fogadnak bennünket, mint itt is, Baja városában, nézzék, lássák, hogy a közvélemény, a független közvélemény ki mellett van? És nézzünk mi is szét, vajjon mernek-e ezek a mi ellenfeink népgyűlésekre menni? (Felkiáltások: Kiverik őket.) Nem mernek. Ha egyes képviselő mer is beszámolót tartani, arra mozgósítják a környék összes zandárait, mozgósítják összes katonaságát és beszámolóikat zárt helyen, nem isten szabad ege alatt merik elmondani, úgy ahogy népképviselőnek, igaz népképviselőnek kellene cselekednie, hanem zárt helyen és óvakodva, hogy oda az a független közvélemény be ne juthasson. Oda egyedül névre szóló belépti jeggyel bocsátják be a közönséget. Mégis olyan vakmerők ezek az urak, akik maguk is, mint például Tisza István gróf Aradon, zárt körben mernek csak beszélni, mondom, mégis ki merik mondani ajkukon azt a valótlanságot, hogy a közvélemény velük van. A független közvélemény egyedül mi velünk van.

Tisztelt népgyűlés! Minden nagy eszmének a világ teremtése óta megvoltak a hőhérai. De azoktól a hőhéroktól megvetéssel fordult el az utókor és azok emlékét áldotta és áldja ma is, akik nagy eszmék megvalósításáért képesek voltak vértanuhalált halni. A hőhér meghalt; az eszme él mindörökké. (Zajos tetszés.)

Folyik a nagy küzdelem odafönn az ország-házban. Folyik a nagy küzdelem országszerte mindenütt, feltámadt az alvó magyar nemzet. Felébred és céltudatosan halad és működik nagy célok felé. Mi a mi küzdelemünk célja? A mi küzdelemünk célja az, hogy egyfelől visszautasítsuk a mérték nélkül való katonai költséget, másfelől célunk: létesíteni a demokratikus Magyarországot és lerakni a demokratikus Magyarország alapjait, azzal, hogy létesítjük az általános, egyenlő és titkos szavazati jogról szóló törvényt, azután a katonai kérdések fölötti végleges döntést bizzuk az új parlamentre, az u. n. népparlamentre. (Éljenzés.) Mert egyfelől ugyanerre az álláspontra ráhelyezkedett már évekkel ezelőtt a király, ráhelyezkedett az akkori többség, másfelől pedig azért kell erre törekednünk, mert szent hitem és meggyőződése, hogyha egyszer a véderőről szóló törvényjavaslatok törvényerőre emelkedtek, akkor hosszú időre befllegzett az általános, egyenlő és titkos szavazati jognak is. Andrassy Gyula gróf a mostani napokban különben kijelentette, hogy a választási törvényt ki kell kapcsolni, mert különben nincs béke. Erre az a válaszom: ha nincsen béke, akkor nem is lesz béke, mert általános, egyenlő és titkos szavazati jog nélkül nem is lehet béke ebben az országban. (Viharos éljenzés.) Gróf Andrassy Gyula már vállalt ezen célért miniszterséget... Kérdezhetik: miért nem csinálta meg a koalíció a választójogi reformot? Azért, mert az akkori belügyminiszter csinált olyan szavazati jogot, amely csak

Pénzt takarít meg!

Külön mérték osztály!

ha férfi-, fiu- és gyermekruha szükségletét **szabó MIKLÓS** czégnél **Piacz-u. 61. sz.** a Szent-Anna-utcával szemben szerzi be, ahol téli kabátok és öltönyök már **20 koronától** kezdve kaphatók. Nagy raktár mindennemű férfi-, fiu- és gyermek ruházati cikkekben. **Külön gyerek-ruha osztály!**

arra volt alkalmas, hogy az általános szavazati jogot kijátsza.

Justh Gyula szavait szünni nem akaró lelkes ováció, hatalmas éljenzés és tapsvihár követte. Beszéltek ezután Pozsgay Miklós, Bokányi Dezső, Bartha Imre dr. és Lovászy Márton.

Közös miniszteri értekezlet.

Khuen a királynál.

Bécsből táviratozzák: Vasárnap délelőtt fél 10 órakor a bankgassei magyar miniszteriumban intern értekezlet volt, amelyen gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Beöthy László kereskedelemügyi és Stetina József államtitkár vettek részt. Az értekezleten a bosnyák vasuti összeköttetések kérdésével foglalkoztak s ez az értekezlet 11 óráig tartott. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök 11 órakor Montenuovo herceg főudvarmester látogatását fogadta. Délben gróf Khuen-Héderváry meglátogatta a Bécsben időző gróf Szögyény-Marich László berlini osztrák-magyar nagykövetet. A délután folyamán a bécsi pápai nuncius látogatta meg a magyar miniszterelnököt. Lukács László pénzügyminiszter tegnap délelőtt fogadta Minkus Jenőt az Unionbank elnökét, aki hosszú ideig volt a pénzügyminiszternél. Délután félhárom órakor megkezdődött a külügyminiszteriumban a közös miniszteri értekezlet, amelyről a magyar kabinet tagjai esti negyed nyolc órakor tértek vissza a bankgassei miniszteriumba. A közös miniszteri értekezlet elintézte a boszniai vasuti összeköttetések kérdését és foglalkozott megbeszéléseivel. Végül Aehrenthal gróf közös külügyminiszter tájékoztatta a miniszterelnököt a külügyi helyzetről.

Beöthy László kereskedelemügyi miniszter Stetina József államtitkár és dr. Jármay Elemér titkár társaságában tegnap éjjel Budapestre visszautazott. Lukács László pénzügyminiszter ma reggel utazott haza. A király ma kihallgatáson fogadta Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt. A kihallgatás feltizenkét órakor Schönbrunnban volt és a parlamenti helyzetről való jelentéstételnek szól. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök délután visszautazik Budapestre.

A vasárnapi sportnap.

Bocskay serleg mérkőzés.

Gyöngyöri időben, nagyszámu közönség előtt folyt le vasárnap délelőtt és délután a Debreceni Torna Egyesület országos atletikai viadala. A versenyen nagyszámmal vettek részt a legkiválóbb magyar atléták s az egyes verseny számokban igen szép eredményeket értek el. Szobota 6 méter 63 cm.-es távolugrása, Mudin 13 m. 7 cm.-es sulydobása igen szép teljesítmények. Az égettekesebb eredményt érte el Faczinek Ferenc az egy angol mértföldes síkfutásban, amikor e távolságot 4 perc 38 és háromötöd másodperc alatt futotta meg. Nagy kár, hogy ellenfele, Lovass és Fülöp klasszisokkal mögötte állanak és pillanatig sem bírták Faczinek tempóját. Így Faczinek nem is futotta ki teljes formáját. Megfelelő ellenfél mellett feltétlenül rekordot javított volna, így azonban versenyét 200 méterrel nyerte. A magas ugrásban Vadon dr. és Szabó Béla formájukon alul ugrottak. A diszkoszdobásban teljesen váratlanul a kassai Füle Péter győzött 39 m. 49 cm.-es szép eredménnyel. A 100 yardos futásban Szobota győzött nagy fölénygel.

A Bocskay serleg vándordíjért folyó küzdelemben a M. A. C. 30 pontot, K. A. C. 27 pontot ért el. A M. A. C. nevezéseit azonban a szövetségi szabályok értelmében a Debreceni Tornaegyesület visszautasította, mert a nevezések tét nélkül érkeztek. Minthogy a szövetségi előadó táviratilag kívánta, hogy a M. A. C. versenyzők a versenyen indulhassanak, a D. T. E. az indulásban őket nem akadályozta, — azonban a szövetségi képviselőnél bejelentette a verseny előtt, hogy a M. A. C. nevezéseit a szabályok szerint érvényteleneknek tekinti, és indulásuk ellen óvást jelent be. Ugyancsak óvást jelentett be ugyanezen alapon a kassai Athletikai Klub is. Így ez ügy a szövetség döntése elé kerül.

I. 100 y síkfutás. 1. Szobota F. (KAC) 10 háromötöd mp. 2. Kiss A. (Ny. T. V. E.) 3. Néményi L. (KAC). 4. Tóth L. (DTE).

II. Sulydobás. 1. Mudin I. (MAC) 13.072, Pogány G. (PTE) 12.43, 3. Guszmag Gy. (MAC).

III. Magasugrás. 1. Szabó B. (MAC) 1.75 m., 2. Felsőbüki (KAC) 1.75 m., 3. dr. Vadon (MAC) 1.70 m., 4. Kelemen (DTE) 11.

IV. Diszkoszvetés. 1. Füle P. (KAC) 39.49 m. 2. Mduin I. (MAC) 37.50 m. 3. Antal P. (BBTE). 4. Nyilassy K. (BTE). Óriási meglepetés, mert Nyilassytól sokkal többet várt mindenki.

V. Egynegyed angol mf. síkfutás. 1. Szerelemhegyi E. 59 kétötöd. 2. Kiss A. 3. Szikora E. 4. Szobota. Gyöngye eredmény.

VI. Sulydobás junior. 1. Guszmag Gy. 11.60 m. 2. Kürthy P. 10 m. 3. Felsőbüki 9.39 m.

VII. Rudugrás. 1. Ottahal Hugó 2.40 m. ellenfél nélkül.

VIII. Gerelyvetés (handicap). 1. Mudin I. serath 51 m. 40 cm. 2. Csasztek I. 50 m. (5 m. előny). 3. Guszmag Gy. 4. Jámbor.

IX. Távolugrás. 1. Szobota T. 6.63 m. 2. Kósa I. 6.47 m. 3. Dr. Vadon 6.15 m. 4. Felsőbüki Nagy.

X. Egy angol mf. síkfutás. 1. Faczinek 4 p. 38 mp. 2. Lovass. 3. Fülöp. 4. Banke 90 m-el első, 3 m-el harmadik.

XI. 220 yardos síkfutás (handicap). 1. Néményi. 2. Bergmann Z. 3. Szabó. 4. Holló L.

A versenyt tehát a Magyar Athletikai Club nyerte volna meg 30 ponttal a Kassai Athletikai Club 27 pontja ellenében, azonban a MAC nevezését a többi egyület megóvták, minthogy nevezési díját későn küldte be s így az ügyben véglegesen a Magyar Athletikai Szövetség fog dönteni.

Nagyvárad AC—DTE. 3:2.

Óriási meglepetést keltett, hogy a gyöngye csapat hírében álló NAC megverte a bajnokság eddigi első helyezettjét. A nagyváradiak részén volt a szerencse, a lelkesedés és a bírónak részrehajlása, míg a DTE-nek ugyanezekkel szemben kellett küzdenie. A mérkőzés lefolyásáról mit sem érdemes írunk. A DTE állandó fölényben van a nagyváradiak kapuját hombazzák, de a lövések majd hajszálygira a kapu felett, majd pedig — különösen a játék vége felé — a 11 drb nagyváradi hátvédében akadnak meg. DTE elbizakodottan, langhán, a végén elkeseredetten és izgatottan, sőt kapkodva játszott.

A bíró Lévy (UTE) pártosan vezette a mérkőzést, 13 perccel előbb fujta le, amit majd utána játszanak.

Forman
nátha ellen
Hatása meglepő! Szalencze ára 40 fillér

Az olasz-török háború

Verik az olaszokat.

Konstantinápoly, október 30. A Szabah tegnapról keltezett tripoliszi táviratot közöl, amely szerint egy olasz hadosztály megtámadta a törököket, akik azonban önkéntesekkel erősödve, ellentámadást kezdtek, mire az olaszok attól tartva, hogy visszavonulásukat élvágyják, rendetlenül visszavonultak a városba. Az olaszok vesztesége 300 halott, köztük néhány tiszt, továbbá 700 sebesült. Néhány olasz sánc a törökök kezébe került.

Konstantinápoly, október 30. A külügyminiszter táviratot kapott a máltai konzultól, — akinek a közlése szerint a török csapatok napok óta várt általános támadása a tripoliszi olasz pozíciók ellen megtörtént. A harc a törökökre győzelmes volt. A távirat nem közöl részleteket a veszteségekről. Az értesítés valószínűleg a ma reggeli lapok által ismertett harcról szól.

Tripolisz, október 30. A Stefani-ügynökség jelenti: Néhány jelentéktelen incidenstől eltekintve, amelyek az oázisban fordultak elő, a tegnapi egész nap, valamint az éjszaka a városban és környékén nyugodtan telt el. Tegnap az ellenség támadást kísérelt meg Homs ellen, de jelentékeny veszteségekkel — amelyeknek nagysága még nincs megállapítva, kénytelen volt visszavonulni. Csapataink részén ketten elesetek néhányan megsebesültek. A Regina Elena kórházban ma innen sebesültekkel és betegekkel elindult. A Románia gőzös ma 920 arabbal földzetén Ustica sziget elé érkezett. A Bosznia gőzös Benghaziba érkezett. A hajó fedélzetén vannak a katonái s tengerészeti attasék.

Konstantinápoly, október 30. A portán elterjedt hírek szerint az egyesült török és arab csapatok rendkívül véres harc után, melyben több ezer olaszt elfogtak, a törökök Tripoliszt és Benghazit visszahódították.

Egy másik jelentés arról szól, hogy a törökök győzedelmes ütközet után felszólították az olaszokat, hogy a két várost ürítsék ki. — Máltából érkezett távirat szerint az olaszok Tripolisztól délre döntő vereséget szenvedtek és visszavonultak Tripolisz városába, hogy ott az erősítéseket bevárják.

A földgáz lángokban.

Robbanás Kissármáson.

Eg a kissármási területen a földgáz. Ez a hír bizonyára nagy feltűnést fog kelteni mindenhol, ahol a földgáz iránt érdeklődnek és felhasználásához sok reményt fűztek.

A robbanásról és az aközben történt sérülésekről az alábbiakban számolunk be:

A Kissármás mellett levő földforrást betömése óta egy ór őrzi, aki a forráshoz közelékvő kis házban lakik feleségével és gyermekeivel. A szombatról vasárnapra virradó éjjel két órakor nagy robbanás ijesztette fel álmából az őrt s családját.

Felkeltek, lámpát gyújtva a forráshoz mentek, hogy megnézzék, mi történt. Alig tettek azonban néhány lépést, az előbbinél még sokkal hatalmasabb dördülés rázta meg a levegőt, mely körülöttük égni kezdett. Az ör elmenekült, felesége azonban ly sulyos égési sebeket szenvedett, hogy aligha marad életben.

Az óriási robbanás a földből kitörő földgáz meggyulása idézte elő. A közeli falu egész lakossága halálra rémülve futott ki lakóházaiból és megrettenve látták, hogy a föld körülbelül hat négyzetkilométernyi terjedelemben ég.

A robbanás elpusztította majdnem egy kilométernyi hosszúságban a Marosludas—Besz-

tercse h. é. vasut vonalát és tönkretette a táviró- és telefonvezetékeket.

Miután azonban a Kissármásról Kolozsvár felé vezető táviró- és telefonvezetékek épek maradtak, a nagysármási körjegyző, Nagy István, azonnal jelentette az esetet a kolozsvári hatóságoknak.

Veszprémy Antal, a nagysármási bárás főszolgabírája, a rendelkezésére álló csendőrséggel már vasárnap reggel a szerencsétlenség színhelyére érkezett és a tűz eloltását, illetőleg lokalizálását földhányással iparkodott elérni. — Egyidejűleg táviratozott Gyulafehérvárra, ahonnan a 12. utász-zászlóalj egy százada azonnal utnak indult különvonaton. Vasárnap délelőtt Kolozsvárról gróf Eszterházy Kálmán főispán, Dózsa Endre alispán, több bányamérnök és nagyszámú csendőrség kíséretében Kissármásra érkeztek, hogy addig is, míg a katonaság megérkezik, a teljesen felfordult községben a rendet tartassák.

Az óriási terület pedig egyelőre ég. Hatalmas lángok csapnak az ég felé, teljesen megvilágítva éjjel is a nagykiterjedésű mezőséget, óriási forrősgáot terejstve mértföldekre.

Egy későbbi távirat közli, hogy nemcsak a vasuti őr felesége, de maga az őr és gyermeke is súlyosan megsebesült. A feltörő földgáz még most is ég. A főszolgabíró jelentésére Kolozsvárról a földgáz felügyelősége a helyszínére ment. Az alispán utászkatonákat kért az oltásra addig és a lakosság segítségével földet hordanak a kráterbe és azzal igyekeznek a lángokat elfojtani.

Női kereskedelmi tanfolyam a zárdában.

A Svetits-intézet dolga.

Ilyen című cikkünkre Domokos Jenő tanártól, lapunk kiváló tollu munkatársától, kapjuk a következő sorokat:

Válasz

Dr. Lóky Béla debreczeni k. r. főgimnáziumi igazgató, illetve az egyéves női kereskedelmi tanfolyam igazgatójának feleletére.

Amint a jelzett feleletet olvastam, azonnal eszembe ötlött egy régi tanulságos eset. A régi jó időkben a többi között egyszer együtt voltak Kossuth Lajos és Görgei Arthur, még pedig Görgei lakásán. Görgeinek egyéb vendégei is jöttek, még pedig katonák. Jelentést tettek ezek neki katonai dolgokról. Ő nem volt a dolgok áliásával megelégedve. A jelentéstevőket durván s keményen s még hozzá alapos ok nélkül leszidta. Kossuth ezt végig hallgatta. — Midőn pedig a katonák elmentek, Kossuth teljes szelidséggel figyelmeztette Görgeit, hogy kár volt ezt tenni. Így eljárással többet ért az ügynek, mint használni a kar. Durvának lenni és durva kifejezéseket használni valakivel szemben, nem nagy mesterség és ehhez nem kell tudomány. Nem kell különös műveltség! Ezt tudja a legutolsó paraszt is! De mindenkivel, még az ellenvéleményekkel szemben is simának, előzékenynek lenni, ez az igazi műveltség. Az igazán művelt ember megválogatja szavait, és kifejezéseit még cselédjeivel szemben is! Ez ötlött most eszembe.

Nem vagyok képes kurta eszemmel felfogni, mily okból s mily alapon használhatta és használta velem szemben, mert én tudom, tudta, kinek beszél, ezen kifejezéseket? «A közönség megtévesztésére», «aki csak egy kicsit gondolkodni tud» «s igazán a közönség megtévesztését célzó, rosszakaratu állítás», «nehogy a közönség valamiképen félrevezettség» stb.

Hisz én teljesen tárgyilagos maradtam az egész ügy előadásánál. És nem annyira a sa-

ját, mint inkább az illetékes tényezők véleményét közöltem le. De persze tapasztalás szűlő meggyőződésemet hozzászoltam. Hogy miként fogta fel igazgató ur cikkemet és mily tendenciát tulajdonít annak? Az engem épen nem érdekel. Kinek-kinek legyen az ő hite szerint! De azt már, mint aki 47 évig tényleg a tanári pályán működtem és sokszor kényes és nehéz viszonyok között, egyenesen kikérem magamnak, hogy reám nem tartozik a tanúgynek minden a legkisebb épügg, miní a legnagyobb mozzanata. Én a tanúgygel foglalkozom második normálista korom óta (ekkor már iskola-társamat tanítottam) s ezzel foglalkozom, míg kezem és eszem bírja. Meggyőződésöm pedig nem hallgatom el, nem adom el senkinek. De nagyon elége bből! Most áttérek cikkemnek és a feleletnek lényegére. Még pedig nem többes számban!

Igazgató ur feleletében idézi a miniszteri rendeleteket, melyekkel az intézet engedélyezett, mintha én azt kétségbe vontam volna. Ezte n tudtam, csak a számokat nem tudtam. De nem is ebben van a dolog lényege! Abban sem, hogy kik voltak a tanfelügyelők és látogatók-e? A fő az, volt-e szükség Debreczenben egy kath. felekezeti egyéves kereskedelmi tanfolyamra? Volt-e szükség arra Debreczenben, melyben van rendes kereskedelmi intézet és van ezzel kapcsolatosan egyéves női kereskedelmi tanfolyam? És helyén volt-e azí felállítani és a Mária kongregáció tanaival telített apácáknál helyezni el? Vezetését az ő felügyelőkre bizni? Ez az igazi dió! De, ugy látom, kemény! Ami a végzetek képesítését és alkalmaztatását illeti, azt olvastam én az Ertesítőből. Én magam erről nem is szóltam. Hanem azon egyik egyén véleményeül említem, akivel ez ügyben beszéltem. Tessék még egyszer jól elolvasni cikkemet!

Domokos Jenő,
ny. tanár.

Az edelényi hármass rablógyilkosság.

Vasárnap is tárgyalt a miskolci esküdtbíró-ság, de csak a forma kedvéért s csupán néhány lényegtele n vallomás hangzott el. Ma folytatták a tanúk kihallgatását.

A tegnapi tárgyaláson Geőcze elnök a tanúk sorából elsőnek Sinka Gusztáv kovácsinást szolította elsőnek a bíróság elé. Elmondta hogy Kovács Antallal egy szobában lakik, Farkas Józsefnél. Nem emlékszik arra, hogy Kovács a gyilkosság éjjelen hazuról eltávozott volna.

Dr. Bulyovszky Gusztáv főügyész helyettes kérdésére elmondja ezután tanu, hogy Regula Ede gyakrabban találkozott Kovácscsal Czeisler kocszmájában.

Hasonlóképpen vallott Jeniczky Kálmán kovácsinas is. Vajda Géza és Kun József tanuk becsületes, jóra való embernek ismerték Regula Edét.

Farkas József csendőrmester, a Darvasy járásörmester szabadsága alatt vezetője volt az edelényi csendőrségnek, elmondja, hogy a Boldvában talált inget Gáspár Antalné nevű asszony hozta ő hozzá. Ő az inget elvitte Reguláékhoz, hogy megtudja, vajjon nem volt-e Regula Edéé.

Makai Ödön dr. védőhelyettes: Ő Lengyel Zoltán irodavezetője, kérdésére kijelenti a tanu, hogy nem tudja biztosan, hogy véres volt-e az ing, mikor megtalálták.

Kovács József csendőrfőrmesterrel egybehangzóan mondja el az ing megtalálásának körülményeit. Határozottan emlékszik arra, hogy az ingen vérfoltok voltak láthatók. Lehetségesnek mondja azt, hogy az ing egyes darabjai leszakadtak és a Boldvában maradtak.

Ezután az elnök a főtárgyalást hétfő délelőtt tíz óráig felfüggeszti.

A hétfői tárgyalás.

Ma már a kérdések feltevéséig jutott el a bíróság, úgy hogy valószínűleg ma éjjel még az ítéletet is meghozzák.

Geőcze Bertalan elnök 9 óra után nyitotta meg a tárgyalást. Néhány szót intézett e-R gulához.

— Regula Ede — mondja — tegnap vasárnap volt. A vallás azt mondja, hogy szenteljünk meg az ünnepeket. A bűnös úgy szentelheti meg az ünnepet, ha magába száll.

Regula sirni kezd és hosszás hallgatás után azt mondja:

— Semmi újabb mondanivalóm nincs nagyságos elnök ur.

Elnök: Magyarazza meg nekem, Regula, hogy ha maga gondolt a saját alibije bizonyítására, mert hiszen azért jött be Miskolcra, a Kovács Antal alibijéről nem gondoskodott?

Regula: Erre nézve nem volt köztünk megbeszélés.

Regula leül, szeméit eltakarja és sir. Az elnök ezután Zöldi, Kovács és Rufka tanuk megeskütését elrendeli.

Dr. Lengyel Zoltán védő ellenzi Kovácsnak tanuként való megeskütését.

A törvényszék rövid tanácskozásra vonul vissza és úgy határoz, hogy Kovácsot is megesküti. Ezután az ügyész beterjeszti az esküdtekhez intézendő kérdések szövegét, amely a következő:

a) csoport 1. számú főkérdés: Bűnösie vádlott, Regula Ede azonban, hogy miután ebbeli cselekedetét előre tervezte s magát a bűnjelt képező fejszét is ellátta 1911. évi augusztus hó 6-án reggel az Edelény községhez tartozó csárdahelyiségben Czeisler Henriket a fejre mért többszöri fejszecsapásokkal előre megfontolt szándékból megölte, igen vagy nem?

b) csoport 2. számú főkérdés: Bűnös-e vádlott Regula Ede abban, hogy miután ebbeli cselekedetét előre tervezte és magát a bűnjelt képező fejszével ellátta, 1911. évi augusztus hó 6-án reggel az Edelény községhez tartozó csárdahelyiségben Czeisler Henrikét a fejre mért többszöri csapásokkal előre megfontolt szándékból megölte, igen vagy nem?

c) csoport 3. számú főkérdés: Bűnös-e vádlott Regula Ede abban, hogy miután magát a bűnjelt képező fejszével is ellátta, 1911. évi augusztus hó 6-án reggel ebbeli cselekedetét előre tervezte és Edelény községhez tartozó csárdahelyiségben Czeisler Gizellát a fejére mért többszöri fejszecsapásokkal előre megfontolt szándékból megölte, igen vagy nem?

d) csoport 4. számú főkérdés: Bűnös-e vádlott Regula Ede abban, hogy 1911. évi augusztus hó 6-án reggel az Edelény községhez tartozó csárdahelyiségben a Czeisler Henrik birtokában levő és bűnjelt képező 1 darab száz és 2 darab ötven koronás pénzt, mely vádlottra nézve, idegen ingó dolgot képezeti, a pénz tulajdonosa, Czeisler Henrik birtokából ez ellen, továbbá a Czeisler Henriké, Czeisler Gizella jelenlévő családtagok ellen azok megölésében nyilvánuló erőszakkal jogtalanul eltulajdonította, igen vagy nem?

Mi lesz a verdíkt?

Regulát kétél általi halálra fogját ítélni. A beavatott helyről kapott információ szerint az esküdtek igennel fognak felelni arra a kérdésre, amely előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban kéri kimondani a vádlott bűnösségét. Ez esetben a 278-ik szakaszt alkalmazzák és Regulát kétél általi halálra ítélik.

Véres revolver-dráma a Veres-utcan.

Az éjjeli mulató szenzációja.

Véres revolveres dráma játszódott le ma reggel a Veres-utcan. A bűn tanyáján, egy éjszakai mulatóhely lebujaiban történt a véres eset, de nem a «fekete ház» szokásos tragédiáinak a receptjes zerint. Nem egy sárbatiport minden emberi méltóságából kivetkőztetett szegény perditá vetett végett az átdorbézolt éjszaka után életének: mint ahogy ezt olyan sokszor olvashatjuk a rendőri krónika véres írásai között.

A veresutcai lebujaiban egészen más forma dráma zajlott le. Véletlenségből, tréfából lőtt le az éjszakai mulatóhely tulajdonosa szabóját, a kívül éppen ruhát méretett magának. A tisztességes munka nem szegyen és a büntanyatulajdonos szegény áldozata nagyon rá volt szorulva a munkára. Pedig nem szivesen ment a földhözragadt szegény ember tisztességes munkáért a becsutelt helyre. Annyira félték volt, hogy egyik barátját is magával vitte, ne hogy egyedül lépjen a bűn tanyájának küszöbét.

A szegény szabómester azonban drágán adta meg az árát, hogy munkát ment vállalni a lebuja tulajdonosához. Csupa tréfából majd hogy agyon nem lőtte és sérülése így is életveszélyes.

A szegény, földhözragadt szabómester tragédiájáról tudósítunk a következőket írja:

A veresutcai büntanya

tulajdonosát Hadady Józsefnek hívják. Kitűnően virágzik az üzlete és így jól megtudta szedni magát. Ugy emlegetik, hogy bőkezű, és gallér mindenkihez. Érthető volt tehát az öröme Hubert Károly Malomköz-utcai szabómesetnek, amikor ma reggel a Csapó-utcan megszólította a büntanyatulajdonos és meghívta, hogy jöjjön el hozzá mártéket venni.

Hubert Károly azonban a tisztességes emberek könnyen érthető undorával, nem akart egyedül menni a büntanyára. Magába hívta Kernájszky Sándor csapóutcai borbélymestert. Ketten állítottak be aztán délelőtt a büntanyára.

Hubert hamar elvégezte a dolgát. Távoznia akartak tehát Kernájszkyval együtt. Hadady József azonban nem engedte el őket.

— Maradjanak itt egy kicsit, mutatok magoknak valami érdekeseit!

Odakerült dörögkőzben a beszélgetők közé Vig János építőmester is, aki ott dolgozott a büntanya udvarán.

Ez előtt a társaság előtt akarta «különlegeségeit» bemutatni Hadady Az akarásának.

véres következményei

lettek. Amitu gyanis sorra rendre mutogatta apróságait, csecse-becséit, egy revolver került a kezébe. Hadadyról, akik ösmerik, azt állítják, hogy vigyázatlan, könnyelmű ember. A töltött pisztolyt csupa kedvtelésből éppen a szegény szabómesterre, Hubert Károlyra fogta.

— No, most mindjárt lelövöm! — így engedett. Felhuzta a ravaszt és hirtelen dörögés reszkettette meg a levegőt — a revolver elsült. A golyó pedig Hubert Károly homlokába hatolt. A szerencsétlen ember véresen terült el a földön.

A jelenlevők azonnal orvosért és a mentőkért szaladtak. Dr Balkányi nyugtatta Hubert Károlynak az első orvosi segélyt. Majd a megérkezett mentők a Láng-szanatóriumba szállították ahol még a délelőtt folyamán Hubertet megoperálták.

Az operáció eredményes volt, amennyiben

sikerült a golyót az életveszélyesen megsérült ember koponyájából eltávolítani. Hubert Károly állapota súlyos, de már talán van rá remény, hogy ha újabb komplikációk nem jönnek közbe, meg lehet lesz menteni az életnek.

Az értékelkedési szabályrendelet

Debrecen rendkívüli közgyűlése.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen az értékelkedési szabályrendeletet hirdették ki, úgy hogy az november hó 15-én már életbe is lép. A közgyűlés íránt igen gyér érdeklődés mutatkozott s ez okból a napirendre felvett névszerinti szavazásokból, csak a harmadizben valókát lehetett megejteni, míg a második és első izbeni szavazások elmaradtak.

Részletes tudósításunk a közgyűlésről a következő:

A közgyűlést 3 órakor nyitotta meg Kovács József polgármester. Bejelentette, hogy Domahidy Elemér főispán akadályozva van abban, hogy a közgyűlésen elnököljön.

Majd áttértek a napirend tárgyalására. Az első pont az értékelkedési szabályrendelet ügye volt. A szabályrendelet egy részét a belügyminiszter jóváhagyta s megengedte, hogy az életbe lépjen. Csóka Sámuel tanácsnok felolvasta a miniszter leiratát s a tanács javaslatát. E szerint a szabályrendelet a mai közgyűlésen kihirdetetik s az 15 nap múlva életbe lép. Javasolja a tanács még azt is, hogy a közgyűlés mondja ki, hogy az értékelkedési illeték azokat az ingatlanokat terhelje, melyekre kivettettek s mihelyt a tanács az illetéket megállapítja, a tanács kérje annak telekkönyvi bekebelezését.

Tüdös János aggályának ad kifejezést az íránt, hogy a telekkönyvi hatóság egyszerű kérelemre nem fog eleget tenni, hogy a járulékot bekebelezze. Szükségesnek tartja, hogy a bekebelezés joga a szabályrendeletben kifejezésre juttassék s ezért indítványt tesz, hogy az idevonatkozó szakasz a szabályrendeletben világosan kifejeztessék.

Féjér Ferenc nem tartja szükségesnek hogy az illeték betábláztassék mert ez az ingatlanok forgalmát akadályozza. Hogy a miniszter nem hagyta jóvá a szabályzat e szakaszát, mutatja, hogy nem talált rá törvényes alapot.

Balkányi Miklós dr elfogadja Tüdös János indítványát.

Tüdös János felolvasta a szakasz új szövegét, mely így hangzik: Az értékelkedési járulék annak megállapításával, egyidejűleg azon ingatlanra, melyre kivettettek, zálogjogi bekebelezéssel biztosítandó, A tanács köteles megkeresni a telekkönyvi hatóságot a bekebelezés foganatosítása íránt.

Szavay Gyula amellet szól, hogy ez a szabályrendelet a szerinte üdvös telekspekulációt tönkre teszi, s megbénítja a város fejlődését. Elfogadja a szabályrendeletet, de bizonyos benne, hogy egyé v múlva elfogják törülni, mert a város befogja látni, hogy az káros.

Márk Endre ellene van, hogy szabályrendelet alapján kivetendő illeték bekebelezessék telekkönyvileg.

Kovács József polgármester szerint biztosítani kell a város jogait.

A közgyűlés többsége elfogadta a tanács javaslatát Tüdös János módosításával s így a szabályrendelet 15 nap múlva életbe lép.

A napirend második tárgya a hordójelző hivatalról szóló szabályrendelet módosítása volt. A közgyűlés a szabályzatot a miniszter leiratának megfelelően módosította s újból felküldi.

Ezután áttértek a névszerinti szavazásokra. Jóváhagyás végett.

Harmadizben szavaztak a Tarbay József és neje tulajdonát képező Erzsébet-ut 52. számú házastelek megvétele felett, továbbá özvegy Frits Józsefné és társai tulajdonát képező Erzsébet-ut

56. számú, Vida Miklós és neje Homok-utca 30, özvegy Szőke Sándorné Nyil-utca 82, Ungvári Andor Erzsébet-ut 36. szám, és Nagy Imre és neje Késes-utca 44. számú telkének megvétele felett.

A többi névszerinti szavazásokat nem ejtették meg, mert a közgyűlésen a kellő többség nem volt jelen.

Majd apróbb ügyeket tárgyaltak. Ezek között nevezetesebb volt, hogy a város 200 koronával az országos kertészeti egyesületbe lép alapító tagul.

Végül telekeldarabolásokra adott engedélyket a közgyűlés, melyet elnök berekesztett.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

— (A Stencinger-ház lebontása.) November hó 5-én megkezdik a Stencinger-ház lebontását. A tanács elfogadta Venyige Ferenc vállalkozó ajánlatát, mely szerint 1055 koronát fizet a városnak a Stencinger-ház anyagáért. A tanács kikötötte, hogy Venyige köteles a pincéket is elbontatni.

— (Uj körkermence.) A városi téglagyár forgalma nap-nap után növekedik, úgy, hogy annak kibővítése elkerülhetetlen. A tanács tegnapi ülésén megbizta Aczél Géza főmérnököt, hogy egy új körkermence létesítésére tárgyaljon Galóczi és Bánó budapesti szakmérnökökkel.

— (A város köztisztasági vállalata.) Debreczen város köztisztasági vállalata január 1-én kezdi meg működését. A felügyelő bizottság vasárnap tartott ülésén különféle berendezési eszközökre tett megrendeléseket.

— (Sajtóérdekesség.) A Debreczenben megjelenő «Sport Hírlap»-ban olvassuk a következő figyelemreméltó vezércikket:

MISKOLCZ

bár aflaid között életünk veszélyben forgott, csöcseléked kései már-már rést hasítottak hátainkon, simpáthiával gondolunk rád.....!

Szeretünk, mert ocsmány eljárások ezerszeresen büszkévé tesz vendégszeretetünkre, rablókhoz illő utonállások a mi közönségünk higgadt, ésszerű gondolkodását s a pályán való correct viselkedését ideális színben tünteti fel.

Tavasszal lesz szerencsénk hozzátok revanchot adni, jertek is, mennél többen, élvezzétek Debreczen hagyományos magyaros vendéglátását, melyből a kések helyett szeretetünk fog kivillanni, a kövek záporát üdvívalgás helyettesíti!

Csak jöjjetek bátran, hogy teljes bizonyosság adassék igazunknak, jöjjetek meggyőződni, hogy a «Hortobágy fiai» gonoszágatokat csak jóval hálálja meg! L.

— (1400 kézbesítetlen levél.) A nagycseréi postakörzetbe tartozó leveleket eddig a város erdőreai kézbesítették. Mivel azonban ez a levélkézbesítés elvonta őket hivatásuktól, a tanács eltiltotta a postai szolgálatól. Hat hét óta 1400 darab kézbesítetlen levél hever a postán, mely a Nagycserére szól. A tanács foglalkozott a kérdéssel tegnapi ülésén s elhatározta, hogy a nagyváradi postaigazgatóságot megkeresi intézkedés végett. A tanács hajlandó esetleg egy kinevezendő kézbesítő fizetéséhez 4—500 koronával hozzájárulni.

— (A debreceni országos vásárról egy 2 és fél éves daru szörű, jegyes fülű, orrbélyeges, bal farán G. K. bélyegű tinó elugrott, Ha valaki tud róla valamit, tudassa Jóna Lajos marhakereskedőt Hajdunánáson. 20 korona jutalomban részesül.

— (Az ág. h. ev. templomban) ma a reformáció emléknapján az istentiszteletet délelőtt 10 órakor Kutas Kálmán segédlelkész végzi.

— (Szivenszurta a vetélytársát.) Véres eseménynek volt színhelye tegnap Hosszupályi község korcsmajának színhelye. Asztalos Sándor után csak úgy bomlottak a menyecskék és leányok. Asztalos sikerrel is udvarolt minden nőnek, mert ellenállhatatlan volt a falusi Donzsuán. Asztalos legújabb hódítása volt Kovács József menyasszonya, egy csinos leány, aki egy ideig Kovácsért élt-halt, aztán midőn Asztalos jüzes szeméit meglátta, menten kihült hűséges szerelme Kovács iránt. Persze ez a körülmény nagyon ekkeserítette az első szerelme, aki kérdőre vonta Asztalost. Ez helykén vágta a szemébe Kovácsnak, hogy nemcsak hogy elhódítja a menyasszonyt, de még viszonyt is fog vele kezdeni. Vasárnap rendes szokás szerint a nagykorcsmajában táncmulatság volt, amelyen megjelentek a pályai legszebb asszonyok és leányok. Kovács is eljött s összeszorult szívvél nézte, hogy Asztalos mily szerencsének örvend a nők körében, akik valósággal körülrajongják a legényt. Egyszerre egy éles jajszó hallatszott a terem ajtajában s Asztalos holtan bukott a földre. Kovács egy élesre fent késsel sziven szurta a nők barátját. A kést véresen dobta oda a földre, aztán eltávozott a táncmulatság helyéről. Az emberek szörnyülködve nézték a rémes jeleneteket, majd riesítették a csendőröket, akik mihamar elfogták a gyilkost. Ma délelőtt Hosszupályába utazott Horváth Arthur dr. és Rézler Ervin vizsgálóbírósegéd a helyszíni szemle és boncolás megtartására.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Kedden: Keserü mézeshetek, vigjáték.
Szerdán délután: Molnár és gyermeke szomorú játék.
Szerdán este: IV. Kun László, történelmi színmű.
Csütörtökön: Három feleség, operett.
Pénteken: Három feleség, operett.
Szombaton: Három feleség, operett.
Vasárnap délután: Millió, bohózat.
Vasárnap este: Három feleség, operett.

Keserü mézeshetek.

Bemutató előadás.

Kövesy Albert több sikerült s a magyar színpadok műsorán annál idején sokat szerepelt bohózat szerzője, Keserü mézeshetek címmel vigjátékot írt, amelyet tegnap mutatott be a debreczeni színház vigjátéki személyzete.

Mulatságosan érdekes meseszöveg, helyzet-komikum, ötletesség tekintetében a Keserü mézeshetek semmivel sem marad a szerencsés kezű színész-író többi darabjai mögött. Sőt! A vigjátéki Millió határait igyekszik minden tekintetben szem előtt tartani s így e darabjának néminemű irodalmi értékességét is megítélhetünk.

Egy fiatal házaspárnak a félreértések által nagyon megkeserített mézesheteki képezik a darab meséjét s Kövesy nem hiába a színpad embere, de alapos ismerője a színpadi hatás titkainak. Egyes egyes kitalálások, komikus helyzetbonyodalmak után nyílt színen is kifejezésre jutottak a közönségnek a szerzőt jogosan megillető tetszésnyilvánulásai.

Az előadás kellőképen gyors menetű volt. A főbb szerepekben Papp Etelka és Bérczi Ernő, Thury Elemérrel együtt mindent elkövettek a zajos siker biztosítására s a közönség mindháromjukat kitüntető rokonszenvvel fogadta újabb szerepeikben. Nagyon mulatságos volt a T. Csige Böske drámai-primadonnája s Kelemen Pált is szívesen látta a közönség ismételt nagyobb szerepben. Uti Gizella, Kemény Lajos, Csahár Kamilla s a többi szereplők is igyekeztek legjobb tudásuk szerint hozzájárulni a gondosan rendezett előadás sikeréhez.

Szóval minden jel arra mutat, hogy a Keserü mézeshetek egyideig kedvelt műsordarabja lesz az őszi repertoírnak. (sz. z.)

IV-ik Kun László. Szerdán este Dobsának híres történelmi színműve, IV-ik Kun László kerül műsorra. A darab, melyet Thury Elemér rendez, foglalkoztatja a teljes drámai személyzetet. A darab több szereplőnek ad alkalmat arra, hogy kiváló alakítást mutasson. A közönséget lebilincseli a hatásokban gazdag jeleneteivel. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Három feleség. A heti műsornak második és legértékesebb újdonsága lesz a csütörtökön színre kerülő Három feleség című operett. Lehár Ferenc szerzőnek a neve szolgál biztosítékul arra, hogy kitűnő muzsikát élvezünk ez estén. A kitűnő operettet Zilahy igazgató gondos és precíz előadásban kívánja bemutatni s mint-hogy kitűnő szereplőkkel, szép kiállításal, értékes tánc-produkciókkal bőven van fűszerezve, kétségtelenül nagy sikert fog aratni, e hájos operett, melyet az igazgató négyszer tüzött műsoraára.

Vasárnap délután. Vasárnap délután az Aratlan Zsuzska operett kerül műsorra. Jegyeket előre lehet váltani.

Keserü mézeshetek. Kövesi Albert Keserü mézeshetek című pompás vígjátéka ma este kerül színre másodszer A) bérletben.

Molnár és gyermeke. Szerdán, november elsején délután mérsékelt helyjarrakkal a Molnár és gyermeke szomorújáték kerül színre. Hagyományos színházi szokás, hogy mindszentek napján ezt a romantikus szép szomorújátékot a színházak a műsorra tűzzék. Alig van színházba járó ember, ki ne ismerné a Molnár és gyermeke szentimentális történetét, de hosszú évek során a darab iránt nem csappant meg az érdeklődés. A debreczeni színpadon most két évi pihentetés után kerül színre a szomorújáték, még pedig elsőrangú szerep kiosztásban. Jegyek ez előadásra előre válthatók.

Egy elsőrendű orfeum sikerei Debrecenben.

A Hajnal-Mulatató társulata.

Hajnal Gyula intim kis mulatója, melynek megnyitására már irtunk, minden este a közönség élénk érdeklődésének és szeretetteljes támogatásának részese. A kitűnő társulat teljesen kifogástalan előadást nyújt. Kritikuskunk tollhegyére veszi az alábbiakban a társulat tagjait és elmondja róluk egyébként őszinte véleményét. Udvariasságból először a hölgyek kerülnek sorra.

A legfiatalabb és legbájosabb művésznő Szamosy Teri kabaré-előadó, akinek kedves és temperamentumos játéka szinte extázisba hozza a közönséget. Fiatal, mindössze 16 éves, de sikerei máris nagyok. Bella Böske román táncosnő sikkesen táncol Borsósy Rózi magánszámokban és partnerével, Perényi Józseffel duettben egyaránt kitűnő. Czöbel Elza komika saját különleges műsorával «dolgozik». Kitűnő az özvegy paródiájában. Dézsi Etel táncosnő jól táncol, csak egy kissé nehezen leli a lábait, de azért még lehet belőle valami. Berkes Giza jól énekel, mikor nincs berekedve, Várady Ferike ugyszintén. Dóri Giza kedvelt egyéniség a színpadon. Kitűnőbb kabaré-előadót nem is kívánhatunk. Bártfai Malvin egy igazi «vas» nő, tudniillik olyan értelemben, hogy olyan erős, mint a vas. Azok izlésének való, akik nem szeretik a sovány nőket.

A férfiak mindegyike elsőrendű, vérbeli, rutinizott, artista. Nem kell más bizonyíték, csak a neveiket felemlíteni. Lévay Farkas Pál alakító-színészt Debreczenben is régóta ismerik. Olyan alakítást, aminőt például a «Dadogó» című darabban láttunk tőle, bármelyik nagy színpadon is megdicsérenék. Vass Feri a vurstli humoristája egyike a legjobb erőknak. A kitűnő rendező, Sárny Károly erőssége a férfi-karnak. Perényi József tenorista «Fecském hova szállsz?» című új dalával és paródiáival arat kiváló sikereket. Az a fiatal művész még nagy jövő előtt áll. Szép tenor hangja kellemesen cseng és előadása nagy iskolázottságra vall.

Ilyen előkelő gárdával Hajnal Gyula igazgató csak fényes sikereket arathat. Valóban szükség van Debreczenben egy ilyen elsőrendű, nívós orfeumra.

TÁVIRATOK.

A törökök visszafoglalták Tripoliszt és Benghazit

Konstantinápoly, október 30. A portára távirat jött, hogy az egyesült török és arab sereg véres küzdelem árán — amelyben több ezer olaszt foglyul ejtettek — Tripoliszt és Benghazit visszahódította.

Vasuti katasztrófa

Berlin, okt. 30. Vgoming állam Rocksrover állomása mellett egy expressz-vonat a pályára erős kanyarulatánál belefutott egy veszteglő tehervonatba. Három Pullmann-kocsi pozdorjává törött és a tehervonatnak egyetlen egy vagonja sem maradt épen. Az utasok közül huszan meghaltak, a sebesültek száma harmincnél is több.

Alfonz király öröksége

Páris, okt. 30. Montauban polgármestere, Chapine Albert egész vagyonát, amelyet harmindegy millió frankra becsülnék, végrendeletében Alfonz spanyol királyra hagyta s most a rokonok pörrel fenyegetővnek. A spanyol király még nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e az örökséget.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde.

— Déli zárlat. —

Október 30.

Az árak 50 kilogramonként
buza okt. . . . . 11'93—11'88
buza ápr. . . . .
rozs okt. . . . . 10'34—10'30
zab május. . . . .
zab okt. . . . . 9'56—
Tengeri szept. 1911 . . . . .
Tengeri máj. 1912.. 8'55—8'53.

Értéktözsde. Magyar hitelrészvény 841'50
Osztrák hitelrészvény 644'—.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66. sz. (Péterfia-u. 70).

Szives tudomásul Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk új gyáskocsikkal, díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehúzásokat új szábadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtleníve) teljesen szegek nélkül végezzük. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.** A gyászos házaknál kegyeletstóron nem tolakodunk. Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvétele végett.

Tisztelettel

özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Folyó évi november hó 1-től
Papír-, író- és rajzszerszerezésemet

a fényképezési szaküzlettel

a **Takarék- és Hiteлимтézet**
Piac—Csapó-utca sarkán levő palotájába (Piac-utca 12.)

helyezem át.

Tisztelettel **HOROVITZ ZSIGMOND**
TELEFON 330.

Költözködés miatt leszállított árak!

Utz 1909. aranyérem; leggyóbb kiállítás

R. WOLF **MAGDEBURG-BUCKAU**
Képviselet:
Boros Ártár ahl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerekes és helyhez kötött telített és szábadalmazott
túlhevített gózzal
működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10 — 800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összegyártás 100 000 lóerőre felül

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert

szépfényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a

legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy más doboz

30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli

olcsóság

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Egy jó családból való fin férfi szabó tanulónak teljes ellátással felvétetik Hatvan-u. 6. sz. alatt. Ugyanott egy darabszámú jó nagymunkás is felvétetik.

Egy jó kötőgép eladó Eötvös-u. 28. szám.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta fajborokat utányos áron beszerezhetnek. Ó-fehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésből önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cim: Pank Ödön bor-nagykereskedő, Fiume.

Saját szabadalmazott gőzgéppel
poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését
is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel
szolid árban vállalom. Telefon 878. sz.

Növények, virágok

telelésre és gondozásra

a Rabkertbe elfogadtatnak. Bejelentések a debreczeni törvényszék fogházfelügyelőjénél teendők meg.

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellemesebb szórakozó hely.
Debrecen város közönségének
Szombaton: 2 előadás. Este 7-9 óráig.
9-11
Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás:
d. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig
Hétköznap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő eredménnyel használhatók főleg csuzosbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés jntányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.

Legpon-
tosabb

Órák

legolcsóbban

GASPARIK ÁDÁM

órák és ékszerésznél

Hunyadi-utca 12. szám és fióktizlet
Szent-Anna-utca 2.

Kérje a 727. telefon számot

Ártatlan ZSUZSI operett

gramofon lemezeit

Molnár Testvéreknél

Gramofon, varrógép, kerékpár nagy raktára és javító műhely.

Villamfelszerelési raktára.

Volfram égők 2 kor.

Képviselet és raktár:

Laczka László urnál Debreczen.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhullást okozó gombásodást a

CSORBA-féle
ORGONA-CRÉM ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógyszertárban és az egyedüli készítőnél CSORBA JANOS gyógyszertárban KECSKEMETEN.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.